

Na podlagi tretjega odstavka 23. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11 in 57/12) izdaja minister za gospodarski razvoj in tehnologijo

P R A V I L N I K

o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2014–2020

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik podrobneje določa kazalnike in metodo za izračun indeksa razvojne ogroženosti za programsko obdobje 2014–2020 ter razvršča razvojne regije (v nadaljnjem besedilu: regije NUTS 3) po stopnji razvitosti. Statistična teritorialna členitev Republike Slovenije po regijah NUTS 3 je določena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1888/2005 z dne 26. oktobra 2005 o spremembah Uredbe (ES) št. 1059/2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) zaradi pristopa Češke, Estonije, Cipra, Latvije, Litve, Madžarske, Malte, Slovenije in Slovaške k Evropski uniji (UL L, št. 309 z dne 25. 11. 2005, str. 1).

2. člen

(kazalniki in metoda za izračun)

(1) Kazalniki razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti so:

- bruto domači proizvod na prebivalca,
- bruto dodana vrednost na zaposlenega,
- delež bruto investicij v nova osnovna sredstva v bruto domačem proizvodu,
- stopnja registrirane brezposelnosti mladih v starosti 15–29 let,
- stopnja delovne aktivnosti v starosti 20–64 let,
- delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti 25–64 let,
- delež bruto domačih izdatkov za raziskovalno in razvojno dejavnost v bruto domačem proizvodu,
- delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščeni odpadni vodi,
- delež površine zavarovanih območij v regiji,
- delež ocenjene škode zaradi elementarnih nesreč v bruto domačem proizvodu,
- stopnja registrirane brezposelnosti,
- indeks staranja prebivalstva,
- skupni koeficient starostne odvisnosti in
- razpoložljivi dohodek na prebivalca.

(2) Indeks razvojne ogroženosti za regije NUTS 3 se izračuna kot aritmetična sredina standardiziranih vrednosti kazalnikov. Njihova inverzna vrednost se izrazi v indeksu ravni (Slovenija = 100), pri čemer večja vrednost indeksa pomeni večjo razvojno ogroženost regije. Pri izračunu se upošteva triletno povprečje zadnjih razpoložljivih podatkov, razen pri kazalniku »delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti 25–64 let«, pri katerem so podatki razpoložljivi le za leti 2011 in 2012, ter pri kazalnikih »delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščeni odpadni vodi« in »delež površine zavarovanih območij v regiji«, pri katerih se upoštevajo podatki za zadnje razpoložljivo leto. Vsi kazalniki morajo biti pri tem enako uteženi.

3. člen

(razvrstitev regij NUTS 3)

Regije NUTS 3 v Republiki Sloveniji se v programskem obdobju 2014–2020, upoštevaje indeks razvojne ogroženosti, razvrščajo po stopnji svoje razvitosti, kot sledi:

1. Osrednjeslovenska (39,6),
2. Obalno-kraška (66,1),
3. Jugovzhodna Slovenija (66,1),
4. Gorenjska (76,8),
5. Savinjska (101,5),
6. Spodnjeposavska (101,8),
7. Notranjsko-kraška (103,5),
8. Goriška (106,6),
9. Koroška (115,0),
10. Podravska (116,2),
11. Zasavska (138,6) in
12. Pomurska (167,9).

4. člen

(končni določbi)

(1) Z 31. decembrom 2013 preneha uporaba Sklepa o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007–2013 (Uradni list RS, št. 23/06).

(2) Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2014.

Št.: 007-36/2013/
Ljubljana,
EVA: 2012-2130-0013

mag. Stanko Stepišnik
MINISTER

OBRAZLOŽITEV

I. Uvod

Tretji odstavek 23. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11 in 57/12; v nadaljnjem besedilu: ZSRR-2) določa, da minister, pristojen za regionalni razvoj, izda pravilnik, s katerim določi za programsko obdobje seznam regij, razvrščenih po stopnji razvitosti. Pri tem razvrščanju se uporablja indeks njihove razvojne ogroženosti. Ta je opredeljen v 3. členu kot relativni kazalnik razvitosti razvojne regije, izračunan na podlagi utežitve kazalnikov razvitosti, ogroženosti in razvojnih možnosti. Za sedanje programsko obdobje 2007–2013 to vsebino ureja Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007–2013 (Uradni list RS, št. 23/06).

II. Vsebina pravilnika

1. Izbor kazalnikov

V preglednici 1 so naštetni uporabljeni kazalniki z navedbo časovnih nizov podatkov, ki so bili uporabljeni pri izračunu.

Preglednica 1: Kazalniki za izračun indeksa razvojne ogroženosti

1. bruto domači proizvod na prebivalca (2009–2011)
2. bruto dodana vrednost na zaposlenega (2009–2011)
3. delež bruto investicij v nova osnovna sredstva v bruto domačem proizvodu (2009–2011)
4. stopnja registrirane brezposelnosti mladih v starosti 15–29 let (2010–2012)
5. stopnja delovne aktivnosti v starosti 20–64 let (2010–2012)
6. delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti 25–64 let (2011–2012)
7. delež bruto domačih izdatkov za raziskovalno in razvojno dejavnost v bruto domačem proizvodu (2009–2011)
8. delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščeni odpadni vodi (2012)
9. delež površine zavarovanih območij v regiji (2013)
10. delež ocenjene škode zaradi elementarnih nesreč v bruto domačem proizvodu (2009–2011)
11. stopnja registrirane brezposelnosti (2010–2012)
12. indeks staranja prebivalstva (2011–2013)
13. skupni koeficient starostne odvisnosti (2011–2013)
14. razpoložljivi dohodek na prebivalca (2009–2011)

Pri izboru kazalnikov je upoštevana njihova razpoložljivost na letni in regionalni ravni, relevantnost po vsebini in njihova kakovost, kar pomeni, da temeljijo na zanesljivih in javno dostopnih podatkih. Razpoložljivost kazalnikov se je pogosto izkazala tudi kot največje omejitveno merilo, ki je določalo izbor.

V preglednici 2 so kazalniki razvrščeni v kategorije ZSRR-2: kazalniki razvitosti (R), kazalniki ogroženosti (O) in kazalniki razvojnih možnosti (RM). Od izbranih 14 kazalnikov se jih 7 uvršča v kategorijo (R), 6 v kategorijo (O) in 10 v kategorijo (RM). S kazalniki smo želeli ustrezno pokriti tudi vsebinska področja Strategije EU 2020: pametna rast (P), trajnostna rast (T) in vključujoča rast (V). 7 kazalnikov se uvršča v kategorijo (P), 3 v kategorijo (T) in 6 v kategorijo (V).

Preglednica 2: Razvrstitev kazalnikov v kategorije ZSRR-2 in Strategije EU 2020

KAZALNIK (obdobje)	ZSRR-2: – RAZVITOST (R) – OGROŽENOST (O) – RAZVOJNE MOŽNOSTI (RM)	STRATEGIJA EU 2020: – PAMETNA RAST (P) – TRAJNOSTNA RAST (T) – VKLJUČUJOČA RAST (V)
1. bruto domači proizvod na prebivalca (2009–2011)	R	P
2. bruto dodana vrednost na zaposlenega (2009–2011)	R	P
3. delež bruto investicij v nova osnovna sredstva v bruto domačem proizvodu (2009–2011)	R/RM	P
4. stopnja registrirane brezposelnosti mladih v starosti 15–29 let (2010–2012)	R/RM	P/V
5. stopnja delovne aktivnosti v starosti 20–64 let (2010–2012)	R/RM	P/V
6. delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti 25–64 let (2011–2012)	R/RM	P
7. delež bruto domačih izdatkov za raziskovalno in razvojno dejavnost v bruto domačem proizvodu (2009–2011)	RM	P
8. delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščeni odpadni vodi (2012)	O/RM	T
9. delež površine zavarovanih območij v regiji (2013)	O	T
10. delež ocenjene škode zaradi elementarnih nesreč v bruto domačem proizvodu (2009–2011)	O/RM	T
11. stopnja registrirane brezposelnosti (2010–2012)	O	V
12. indeks staranja prebivalstva (2011–2013)	O/RM	V
13. skupni koeficient starostne odvisnosti (2011–2013)	O/RM	V
14. razpoložljivi dohodek na prebivalca (2009–2011)	R/RM	V

2. Obrazložitev izbranih kazalnikov

Bruto domači proizvod na prebivalca

Bruto domači proizvod na prebivalca je najpogosteje uporabljeni kazalnik, s katerim ugotavljamo razlike v ekonomski moči in razvitosti različnih teritorialnih enot med seboj. Čeprav ima nekatere pomanjkljivosti, je še vedno kazalnik, ki na regionalni ravni najbolj celovito kaže rezultate gospodarske dejavnosti, dosežene v posameznih teritorialnih enotah v določenem obdobju. Izračun temelji na regionalnih računih, ki so podsistem nacionalnih računov, katerega predmet raziskovanja so določene prostorske enote. Koncepti, uporabljeni v regionalnih računih, so isti kakor v nacionalnih računih. Bruto domači proizvod je enak vsoti bruto dodane vrednosti v osnovnih cenah vseh dejavnosti in neto davkov na proizvode (davki na proizvode, zmanjšani za subvencije po proizvodih). Izračunan je po posredni metodi, kar pomeni, da so podatki o bruto dodani vrednosti po dejavnostih na državni ravni po določenih dohodkovnih komponentah porazdeljeni po regijah z ustreznimi ključi.

Kazalnik je na voljo vsako leto z dvoletnim zamikom, zadnji za leto 2011.

Bruto dodana vrednost na zaposlenega

Bruto dodana vrednost na zaposlenega je kazalnik produktivnosti dela. Izračunana je iz bruto domačega proizvoda v osnovnih cenah, od katerega so odšteti neto davki na proizvode (davki na proizvode, zmanjšani za subvencije po proizvodih). Viri podatkov in metoda izračuna so isti kot za bruto domači proizvod, prav tako pa tudi razpoložljivost podatkov.

Delež bruto investicij v nova osnovna sredstva v bruto domačem proizvodu

Investicije imajo veliko vlogo pri gospodarskem in tudi širšem razvoju vsake družbe, zato je kazalnik vključen v nabor za izračun indeksa razvojne ogroženosti kot delež v bruto domačem proizvodu. S tem nam kazalnik pove, koliko regija namenja za razvoj v obliki investicij glede na svoje možnosti (ustvarjeni BDP). Zaradi omejenih podatkovnih virov so upošteevane samo bruto investicije v nova¹ osnovna sredstva.

Kazalnik je na voljo vsako leto z dvoletnim zamikom, zadnji za leto 2011.

Stopnja registrirane brezposelnosti mladih v starosti 15–29 let

V Sloveniji je v povprečju stopnja registrirane brezposelnosti mladih v starosti od 15–24 let dvakrat višja kot skupna stopnja registrirane brezposelnosti, v starostni skupini 15–29 let pa za dobri dve tretjini višja. V drugi starostni skupini je stopnja manjša kot v prvi zato, ker je kar okoli 40 % mladih, starih od 20–29 let, vključenih v terciarno izobraževanje, ki ga pogosto podaljšujejo prav zato, ker primanjkuje delovnih mest in posledično pozno vstopijo na trg dela. Mladinska politika je vključena tudi v strategije EU (npr. Evropa 2020) in s tem v evropsko kohezijsko politiko (spodbuda nove kohezijske politike EU za zaposlovanje mladih v starostni skupini 15–24 let), v Sloveniji pa je bila pred kratkim sprejeta Resolucija o nacionalnem programu za mladino (Uradni list RS, št. 90/13), ki je namenjen mladim od 15.–29. leta. V izračunu smo zato običajni starostni skupini mladih (15–24 let) prišteli še skupino od 25–29 let, tako da so v skupino mladih zajeti tudi tisti, ki so nadaljevali šolanje na terciarni ravni. Stopnja registrirane brezposelnosti prebivalstva v starosti 15–29 let je izračunana kot odstotni delež registriranih brezposelnih oseb v starosti 15–29 let med registriranim aktivnim prebivalstvom (registrirani delovno aktivni in registrirani brezposelni) v starosti 15–29 let. Na regionalni ravni so za ta kazalnik na voljo le podatki Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP).

Podatki za kazalnik so na voljo mesečno z zamikom dveh mesecev. Zadnji razpoložljivi letni podatek je na voljo za leto 2012.

Stopnja delovne aktivnosti v starosti 20–64 let

Stopnja delovne aktivnosti je eden od osnovnih kazalnikov trga dela, ki kaže razmerje med registriranimi delovno aktivnimi in delovno sposobnimi prebivalci. Običajno se v izračunu uporablja starostna skupina od 15–64 let, ker pa je večina prebivalcev, starih do 20 let, vključena v izobraževanje, smo med delovno sposobne šteli le tiste, stare od 20–64 let. 75-odstotna zaposlenost aktivnega prebivalstva, starega od 20–64 let, je tudi eden od strateških ciljev Strategije Evropa 2020 in Nacionalnega reformnega programa Slovenije. Kazalnik kaže, kolikšen delež prebivalstva od potencialno možnih zaposlenih v starosti od 20–64 let je dejansko zaposlen. Vir podatkov za izračun kazalnika na regionalni ravni je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva.

Podatki za kazalnik so na voljo mesečno z zamikom dveh mesecev. Zadnji podatek na letni ravni pa je na voljo za leto 2012.

¹ Na ravni Slovenije je bil delež investicij v rabljena sredstva od vseh (nova in rabljena) v povprečju treh let (2009–2011) 4,9 %. Tako je delež investicij v nova osnovna sredstva v povprečju v Sloveniji znašal 12,8 % v obdobju 2009–2011, v vsa sredstva (nova in rabljena) pa 13,4 %.

Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti 25–64 let

Povezanost znanja in izobraževanja z gospodarsko rastjo in razvojem je močna in pozitivna. Izobrazbena raven prebivalstva se v Sloveniji postopoma povečuje. Skoraj polovica 19–24-letnikov je vključena v višješolsko ali visokošolsko izobraževanje in cilj Slovenije je, da ta delež poveča na 75 % do leta 2020. Poleg vključenosti prebivalstva v terciarno izobraževanje pa je pomembno predvsem to, kolikšen delež prebivalstva terciarno izobraževanje tudi zaključi. Zato smo v izračun indeksa razvojne ogroženosti vključili kazalnik delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti 25–64 let, torej starosti, v kateri bi prebivalstvo, vključeno v terciarno izobraževanje, le-to večinoma že zaključilo.

Viri za izračun kazalnika so registrski. Kazalnik je na voljo na letni ravni z enoletnim zamikom, vendar šele od leta 2011 naprej.

Delež bruto domačih izdatkov za raziskovalno in razvojno dejavnost v bruto domačem proizvodu

Tudi za področje raziskovalno-razvojne dejavnosti je znana in empirično dokazana vzročno-posledična zveza med vlaganji v raziskave in razvoj ter rastjo produktivnosti dela. Bruto domači izdatki za raziskovalno in razvojno dejavnost (BIRR) v skladu z metodologijo Frascati vključujejo poslovni, državni, visokošolski ter zasebni nepridobitni sektor. Pri razvrščanju z vidika finančnih prilivov in odlivov pa je vključen še peti sektor, to je tujina.

Kazalnik je mednarodno primerljiv (eden redkih na regionalni ravni) in vključen v spremljanje uresničevanja Strategije razvoja Slovenije (2005–2013). Obenem je tudi eden od kazalnikov indeksa Evropa 2020 za spremljanje Strategije 2020. Zato smo kazalnik vključili v izbor za izračun indeksa razvojne ogroženosti.

Podatki za kazalnik so na voljo letno z dvoletnim zamikom. Zadnji razpoložljivi podatek je za leto 2011.

Delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščeni odpadni vodi (2012)

Na področju okolja imamo na regionalni ravni zelo omejene podatkovne vire, zato je bil izbor kazalnikov pretežno vezan na razpoložljivost podatkov. Slovenija je sicer bogata z vodnimi viri, saj ima precej veliko letnih padavin, vendar so te v letu neenakomerno razporejene. Tako se vsako leto v poletnih mesecih srečujemo z večjim ali manjšim pomanjkanjem vode v tleh. Zato je zelo pomembno čiščenje odpadnih voda. Odpadno vodo lahko čistimo s primarnim čiščenjem (mehanski ali kemični postopki, s katerimi se odstrani le manjši del organskih obremenitev), sekundarnim čiščenjem (večinoma biološki postopki, s katerimi se odstrani pretežni del obremenitev z organskimi snovmi) in terciarnim čiščenjem (postopki, s katerimi se poleg organskih obremenitev odstrani pretežni del obremenitve s hranili). V zadnjih letih se s postopki primarnega čiščenja očisti vse manj vode, čedalje več pa se je prečisti s postopki sekundarnega in terciarnega čiščenja, zato je kazalnik delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščeni odpadni vodi vključen v izbor kazalnikov za izračun indeksa razvojne ogroženosti regij. Podoben kazalnik (delež prebivalstva, priključenega na čiščenje odpadnih voda z vsaj sekundarnim čiščenjem) se uporablja tudi za spremljanje trajnostnega razvoja v EU, ki pa je za Slovenijo na voljo le na nacionalni ravni.

Zaradi spremenjene metodologije je kazalnik na voljo le za leto 2012, v prihodnje pa bo na voljo na letni ravni.

Delež površine zavarovanih območij v regiji

V izračun indeksa razvojne ogroženosti regij za obdobje 2007–2013 je bil vključen kazalnik deleža območij Natura 2000 v regijah. Ker pa imamo poleg območij Natura 2000 tudi druga zavarovana območja, smo kazalnik razširili na vsa zavarovana območja v regiji. Zavarovana območja so po Zakonu o ohranjanju narave (ZON-UPB2, Uradni list RS, št. 96/2004) ožja zavarovana območja (naravni spomenik, strogi naravni rezervat in naravni rezervat) ter širša zavarovana območja (narodni, regijski, krajinski park).

Zavarovana območja predstavljajo razvojni potencial slovenskih regij in povečujejo privlačnost za razvoj dejavnosti, povezanih z viri, ki jih ta območja imajo, na drugi strani pa prinašajo tudi omejitve. Za zavarovana območja smo upoštevali, da le-te prevladajo nad razvojnim potencialom.

Zadnji razpoložljivi podatki so za leto 2013.

Delež ocenjene škode zaradi elementarnih nesreč v bruto domačem proizvodu

Kazalnik prikazuje ocenjeno škodo po elementarnih nesrečah v skladu s predpisano metodologijo (Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode, Uradni list RS, št. 68/2008). Podatki so pridobljeni z aplikacijo AJDA Uprave RS za zaščito in reševanje. Elementarne nesreče so nesreče, ki so posledica naravnega pojava (potres, poplava, požar, suša, neurje, toča, pozeba, žled, drsenje tal in snega, epidemija nalezljive bolezni pri ljudeh, epizootija, bolezni škodljivcev, ekološke nesreče itd.) ter človekovega delovanja in ravnanja oziroma, ki se zgodijo, ko različni dogodki pri opravljanju neke dejavnosti ali upravljanju sredstev za delo ter ravnanju z nevarnimi snovmi uidejo nadzoru in posledično ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali, premoženja, kulturno dediščino ter okolje. Večina elementarnih nesreč v Sloveniji je bila posledica naravnega pojava. Tveganja glede naravnih nesreč so tudi v prihodnje vse večja zaradi podnebnih sprememb in temu neprilagojenega delovanja človeka.

Vir podatkov za kazalnik je aplikacija AJDA Uprave RS za zaščito in reševanje. Zaradi spremenjene metodologije so primerljivi podatki na voljo od leta 2009. Podatki so na letni ravni.

Stopnja registrirane brezposelnosti

Stopnja registrirane brezposelnosti je skupaj z BDP na prebivalca eden najbolj razširjenih kazalnikov za prikazovanje (ne)razvitosti na regionalni ravni in obenem eden osnovnih kazalnikov trga dela. Na drugi strani pa je to tudi kazalnik, ki močno vpliva na blaginjo prebivalstva in socialno izključenost. Kazalnik prikazujemo kot odstotni delež registriranih brezposelnih oseb med registriranim aktivnim prebivalstvom (registrirani delovno aktivni in registrirani brezposelni). Vir podatkov za ta izračun je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva.

Podatki za kazalnik so na voljo mesečno z zamikom dveh mesecev. Zadnji razpoložljivi letni podatek za stopnjo registrirane brezposelnosti je za leto 2012.

Indeks staranja prebivalstva

Indeks staranja prebivalstva je kazalnik, ki kaže razmerje med starim in mladim prebivalstvom. Slovensko prebivalstvo se stara, saj je zaradi podaljševanja pričakovanega trajanja življenja in vse manjše rodnosti starega prebivalstva vedno več. To prinaša novo razsežnost tudi v razvoju regij, ki jo je treba čedalje bolj upoštevati.

Običajno se za kazalnik o prebivalstvu upošteva stanje na začetku leta. Zadnji razpoložljivi podatki po stanju z začetka leta so za leto 2013.

Skupni koeficient starostne odvisnosti prebivalstva

Skupni koeficient starostne odvisnosti kaže odvisnost otrok in starejših od delovno sposobnih prebivalcev oziroma koliko otrok in starejših prebivalcev je odvisnih od 100 delovno sposobnih. Izračunan je kot razmerje med prebivalci v starosti 0–14 let in 65 ali več let v primerjavi s številom delovno sposobnih prebivalcev v starosti 15–64 let, pomnoženo s 100.

Tudi za izračun tega kazalnika se upoštevajo podatki po stanju na začetku leta. Zadnji razpoložljivi podatki po stanju z začetka leta so za leto 2013.

Razpoložljivi dohodek na prebivalca

Razpoložljivi dohodek je dohodek, ki ga prebivalstvo nameni za končno porabo ali varčevanje. Izračunan je iz primarnega dohodka, ki so mu prišteti prejeti transferji in odšteti plačani transferji. Je izravnalna postavka računa sekundarne delitve dohodka. Ker na regionalni ravni nimamo primerne kazalnika življenjskega standarda prebivalstva, uporabljamo razpoložljivi dohodek na prebivalca kot posredni kazalnik življenjskega standarda. Metoda izračuna in razpoložljivost sta ista kakor pri kazalniku bruto domači proizvod na prebivalca.

3. Teža kazalnikov

Kazalniki se upoštevajo z enakimi utežmi.

4. Časovno obdobje

Kazalniki so pogosto zelo občutljivi za ciklična gibanja, zato je smiselno uporabljati večletno povprečje. Evropska komisija za določitev upravičenosti do sredstev kohezijske politike uporablja triletno povprečje zadnjih razpoložljivih podatkov. Enako je splošno pravilo tudi pri izračunu indeksa razvojne ogroženosti. Izjema so kazalniki, kjer tega pravila ni mogoče upoštevati ali ga zaradi vsebine kazalnika ni smiselno upoštevati. To so: delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v starosti od 25–64 let, kjer so podatki razpoložljivi le za leti 2011 in 2012, ter delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščeni odpadni vodi in delež površine zavarovanih območij v regiji, kjer se upoštevajo podatki za zadnje razpoložljivo leto.

5. Metoda izračuna indeksa razvojne ogroženosti

Za izračun indeksa razvojne ogroženosti smo uporabili štirinajst zgoraj naštetih kazalnikov, ki jih lahko združimo v tri skupine glede na razvitost, ogroženost in razvojne možnosti. Ker gre za kazalnike, ki so izraženi v različnih vrednostih (% , evro, indeks ...), smo vsakega od teh kazalnikov standardizirali, tako da smo določili njegovo spodnjo in zgornjo mejo ter izračunali njegovo standardizirano vrednost po formuli:

$$\text{Vrednost posameznega kazalnika: } \frac{(\text{dejanska vrednost} - \text{minimalna vrednost})}{(\text{maksimalna vrednost} - \text{minimalna vrednost})}$$

Zgornja in spodnja mejna vrednost sta minimalna in maksimalna vrednost kazalnikov po regijah. Pri t. i. negativnih kazalnikih (stopnja registrirane brezposelnosti mladih v starosti 15–29 let, delež površine zavarovanih območij v regiji, delež ocenjene škode zaradi elementarnih nesreč v bruto domačem proizvodu, stopnja registrirane brezposelnosti, indeks staranja prebivalstva in skupni koeficient starostne odvisnosti, kjer višja vrednost kazalnika pomeni slabše stanje) smo uporabili inverzno vrednost.

Iz standardiziranih vrednosti za posamezno regijo je izračunano aritmetično povprečje iz vseh štirinajstih kazalnikov. Tako dobljena končna standardizirana vrednost za vsako posamezno regijo se giblje od 0 do 1, pri čemer višja vrednost pomeni ugodnejše kazalnike za regijo. Zato so te standardizirane vrednosti izražene v inverzni obliki, iz nje pa izračunani indeksi ravni (Slovenija = 100), ki predstavljajo indekse razvojne ogroženosti regij. Višja vrednost indeksa pomeni višjo razvojno ogroženost regije.

6. Rezultati izračuna indeksa razvojne ogroženosti

Izračun indeksa razvojne ogroženosti da rezultat, prikazan v preglednici 3.

Preglednica 3: Indeks razvojne ogroženosti (IRO)

Razvojna regija	IRO	Rang
Pomurska	167,9	1
Zasavska	138,6	2
Podravska	116,2	3
Koroška	115,0	4
Goriška	106,6	5
Notranjsko-kraška	103,5	6
Spodnjeposavska	101,8	7
Savinjska	101,5	8
Gorenjska	76,8	9
Jugovzhodna Slovenija	66,1	10
Obalno-kraška	66,1	11
Osrednjeslovenska	39,6	12

7. Tabelarna priloga

- Kazalniki IRO
- Standardizacija kazalnikov in izračun IRO
- Primerjava IRO 2007–2013 in IRO 2014–2020

Stopnja registrirane rezposelnosti mladih v starosti od 15-29 let, poprečje 2010-2012	Stopnja delovne aktivnosti v starosti od 20-64 let, poprečje 2010-2012	Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v prebivalstvu od 25-64 l., poprečje 2011-2012	Delež bruto domačih izdatkov za RRD v BDP, poprečje 2009-2011	Delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpušeni odpadni vodi, 2012	Delež površine zavarovanih območij v regiji, 2013
13,1	64,4	30,0	3,2	42,4	31,2
12,7	62,7	23,7	1,1	91,3	61,0
11,1	64,1	24,1	2,0	82,7	52,6
14,4	62,6	22,6	2,2	53,8	56,5
19,8	62,9	19,8	1,4	47,0	24,7
16,8	64,6	20,5	3,9	93,0	53,1
25,6	55,9	16,2	0,4	74,8	48,5
12,5	66,1	21,9	0,8	78,3	71,3
22,3	58,4	20,6	1,0	79,4	30,3
20,4	59,9	18,7	0,7	56,8	28,9
17,0	62,6	18,6	0,5	38,5	26,4
21,7	58,9	18,2	1,0	69,8	24,6
17,0	62,3	23,1	2,1	55,5	43,5

Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo v prebivalstvu od 25-64 L. povprečje 2011-2012	Delež bruto domačih izdatkov za RKD v BDP, povprečje 2009-2011	Delež prečiščene odpadne vode z vsaj sekundarnim čiščenjem v izpuščenih odpadnih vodi, 2012	Delež površine zavarovanih območij v regiji, 2013	Delež ocenjene škode zaradi elementarnih nesreč v BDP, povprečje 2009-2011	Št. regi brez p. 201
1.000	0.806	0.000	0.858	0.927	C
0.541	0.206	0.967	0.219	0.900	C
0.570	0.454	0.796	0.399	0.903	T
0.467	0.512	0.224	0.317	0.739	C
0.261	0.290	0.090	0.998	0.740	C
0.312	1.000	1.000	0.389	0.982	C
0.000	0.000	0.639	0.487	0.617	C
0.416	0.119	0.710	0.000	1.000	C
0.319	0.185	0.730	0.878	0.848	C
0.178	0.090	0.284	0.908	0.879	C
0.172	0.041	0.317	0.961	0.566	C
0.147	0.179	0.541	1.000	0.000	C

Tabela: Primerjava IRO 2007–2013 in IRO 2014–2020

Regija NUTS 3	IRO 2007–2013		IRO 2014–2020	
	vrednost IRO	rang	vrednost IRO	rang
Pomurska	159,5	1	167,9	1
Notranjsko-kraška	127,0	2	103,5	6
Podravska	116,8	3	116,2	3
Spodnjeposavska	116,8	4	101,8	7
Zasavska	113,9	5	138,6	2
Koroška	103,9	6	115,0	4
Jugovzhodna Slovenija	101,7	7	66,1	11
Goriška	93,8	8	106,6	5
Savinjska	92,3	9	101,5	8
Gorenjska	83,1	10	76,8	9
Obalno-kraška	82,4	11	66,1	10
Osrednjeslovenska	8,7	12	39,6	12